

Beslut

**efter planerad kvalitetsgranskning vid Skrantaskolan i
Karlskoga kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på *Skrantaskolan* avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av huvudmannen. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framtidsytande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid *Skrantaskolan* i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i *låg utsträckning* skolans utveckling och ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver med systematik följa upp och analysera vad som påverkar och orsakar kunskapsresultaten i alla ämnen. I analysen behöver kunskapsresultaten relateras till undervisningens genomförande.

Undervisning

Undervisningen främjar i *flera delar* elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärarna behöver under ledning av rektorn utveckla sitt arbete med att anpassa undervisningen till aktuell elevgrupp för att alla elever ska få en stimulerande och utmanande undervisning.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i *flera delar* så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver tillsammans med lärarna och skolenhetens övriga personal stärka samsynen i arbetet med studiero, förankra gemensamma förhållningssätt och utarbeta strategier för att göra eleverna delaktiga i arbetet.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i *flera delar*, men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla arbetet med att följa upp och analysera lärarnas bedömningar och betygssättning ur ett likvärdighetsperspektiv, samt utifrån sin analys samtala med lärarna om identifierade avvikelser.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **20 augusti 2025** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, BOX 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till

Skolinspektionens diarienummer för granskningen (SI 2024:6088) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd
1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen
Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i *låg utsträckning* skolans utveckling och utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare och elevhälsa samt av inkommen dokumentation.

Rektorns uppföljning och analys

Rektorn följer inte systematiskt upp verksamhetens olika delar, såsom kunskapsresultat, undervisningens genomförande och hur värdegrundsarbetet integreras i undervisningen. Det framgår av granskningen att uppföljningen av kunskapsresultaten inför läsåret 2023/24 omfattade samtliga ämnen och årskurser och vilade på ett underlag som exempelvis betyg, resultat från nationella prov och olika kartläggningar. Dock saknas inarbetade rutiner för rektorns uppföljning och analys på övergripande nivå, varför arbetet har blivit eftersatt i och med flera rektorsbyten under 2024. Emellertid sker en systematisk uppföljning av elevernas närvaro och kunskapsresultat på individnivå utifrån elevhälsopersonalens uppdrag. Rektorn eller biträdande rektorn deltar i regelbundna möten med elevhälsopersonal och lärare, där elevers kunskapsresultat presenteras och diskuteras. Rektorn följer upp hur lärarna integrerar värdegrundsuppdraget i undervisningen och

undervisningens genomförande såväl genom regelbundna som tillfälliga möten med elever, lärare och elevhälsopersonal, samt i lektionsobservationer. Emellertid befinner sig rektorn i undervisningssammanhangen främst på förekommen anledning om hen identifierar en risk att något inte fungerar. Det finns också frågor om exempelvis undervisningens genomförande och lärarnas kompetensutvecklingsbehov i de medarbetarsamtal som biträdande rektorn har med lärarna. När det gäller uppföljning av undervisningen fokuserar skolledningen på om lärarna tillämpar gemensamt överenskomna arbetssätt och metoder, samt hur de arbetar utifrån verksamhetens prioriterade mål och utvecklingsinsatser. Under senare delen av höstterminen 2024 har rektorn och biträdande rektorn påbörjat ett arbete kring rutiner för informationsutbyte sinsemellan.

Rektorns analys av kunskapsresultat är främst inriktad på att identifiera enskilda elever som riskerar att inte nå målen, medan analysen av resultat på grupp- och skolnivå är begränsad. Analyser som ligger till grund för insatser på individnivå, och i viss omfattning även gruppnivå, sker löpande under läsåret och grundar sig på exempelvis tester av elevernas läsförmåga. Enligt det systematiska kvalitetsarbete som huvudmannen skapat strukturer för, ska en övergripande uppföljning och analys av kunskapsresultaten ske varje termin. I slutet av föregående läsår och inför innevarande läsår genomförde rektorn endast ett begränsat analysarbete med ämnena svenska, engelska och matematik i fokus. Rektorn tog emellertid fram en verksamhetsplan med prioriterade mål i slutet av november 2024. Mål och utvecklingsområden är i princip samma som under föregående läsår och det framgår inte mot vilken bakgrund rektorn har fattat beslut om dessa. Trots att rektorns analys på övergripande nivå är begränsad, beslutar rektorn om fördelning av resurser utifrån identifierade behov hos eleverna. Till exempel har rektorn, utifrån en analys av kunskapsresultaten, inför innevarande läsår omfördelat personalresurser för möjligheten till intensivläsning i exempelvis ämnet matematik, samt för möjlighet till individuellt anpassad undervisning i ämnet idrott och hälsa.

Rektorns ledning och organisation

Rektorn leder det pedagogiska arbetet med fokus på kunskaps- och värdegrundsuppdragen och har skapat en organisation för samverkan mellan lärare som i huvudsak fyller sitt syfte. De flesta lärare har möjlighet

att samverka med både behöriga ämneskollegor och med lärare i andra ämnen för att utveckla sitt arbete, men det finns lärare som på eget initiativ får skapa nätverk för stöd och kollegialt erfarenhetsutbyte i ämnesrelaterade frågor. Lärarna träffas regelbundet i ämnesövergripande konstellationer och det är ovanligt med samverkan över ämnesgränserna. Lärarna ansvarar själva för arbetet inom de årskursvisa arbetslagen och samverkan inom dessa ser därmed olika ut. Det finns emellertid tydliga förhållningssätt och rutiner på skolenhetsnivå som är kända av personalen, men de efterlevs dock inte alltid. Vidare framgår av granskningen att det finns lärare som saknar legitimation och legitimerade lärare som inte har behörighet för vissa av de ämnen de undervisar i. Vissa av dessa lärare saknar behörig ämneskollega på den egna enheten, men några av dem ingår i nätverk med behöriga lärare på andra skolenheter. Nyanställda och nya obehöriga lärare blir tilldelade en mentor som de träffar regelbundet och som ska ge introduktion och stöd i arbetet. De träffar även rektorn för regelbundna avstämningar. När det gäller obehöriga lärare som har varit längre tid på skolan finns ingen specifik organisation.

Det pågår ett pedagogiskt utvecklingsarbete på skolenheten utifrån beslutade utvecklingsområden, men uppföljningen av hur lärandet i kollegiet ger avtryck i undervisningen är begränsad. Rektorn planerar emellertid att följa upp det kollegiala lärande som pågår sedan några år tillbaka kring språkutvecklande arbetssätt, genom att sätta det i relation till elevernas kunskapsresultat.

Rektorns ledning av skolans jämställdhetsarbete

Rektorn ger en svag ledning kring frågor som rör läroplanens jämställdhetsuppdrag. Emellertid följs betyg, kunskapsresultat och vissa trygghetsresultat upp utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Rektorn har identifierat vissa avvikelser, som exempelvis att pojkar generellt har högre betyg i naturvetenskapliga ämnen än flickor och att flickorna har högre betyg i ämnet svenska. Dock gör rektorn och skolans personal inte någon djupare analys av bakomliggande orsaker till identifierade avvikelser. En insats som emellertid har skett är att eleverna får simundervisning i separata flick- och pojkgrupper, då det framkommit att det skapar ökad trygghet bland flickorna i den undervisningssituationen. I övrigt sker inga insatser utifrån identifierade avvikelser i resultat.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver med systematik följa upp och analysera vad som påverkar och orsakar kunskapsresultaten i alla ämnen. I analysen behöver kunskapsresultaten relateras till undervisningens genomförande.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att rektorn inte har följt upp verksamhetens olika delar på övergripande nivå och heller inte har gjort några fördjupande analyser av exempelvis kunskapsresultaten i relation till undervisningens genomförande. Fokus i den löpande uppföljningen ligger på kunskapsresultaten i vissa ämnen och på enskilda individers kunskapsutveckling i syfte att identifiera elever som riskerar att inte nå målen och sätta in åtgärder. Med en bredare uppföljning som omfattar samtliga ämnen och ger underlag för en fördjupad analys, får rektorn mer gynnsamma förutsättningar att fatta välgrundade beslut om insatser och utvecklingsåtgärder.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att göra en övergripande analys av verksamheten, där kunskapsresultat ställs i relation till skolenhetens övriga resultat. Rektorn kan i det arbetet tydligare analysera resultaten utifrån ett jämställdhetsperspektiv, grupp, ämnen och lärare, samt över tid. Rektorn bör i analysen ställa resultaten i relation till undervisningens genomförande och lärarnas förutsättningar, för att se hur detta påverkar kunskapsresultaten. I arbetet med uppföljning och analys kan rektorn med fördel också involvera lärarna och elevhälsans personal, exempelvis genom strukturerade diskussioner kring undervisningen och bedömningsarbetet i förhållande till kunskapsresultaten.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i *flera delar* elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare, elevhälsa och elever samt av observationer och inkommen dokumentation.

Målfokus, variation och aktivt lärarstöd

Lärarna arbetar för att ge eleverna ett aktivt stöd. Dock saknar delar av undervisningen balans och variation och det varierar mellan lärare om och hur de förmedlar målet med undervisningen. Det finns gemensamma rutiner på skolenheten kring strukturer för undervisningens genomförande som de flesta lärare följer. Enligt rutinerna ska lektionerna ha en tydlig start med en gemensam introduktion, vilket de också har. Lektionerna avslutas också gemensamt, men det ingår sällan någon sammanfattning av vad som har skett på lektionen eller återkoppling till exempelvis lektionsmål eller mål för arbetsområdet. Däremot är det vanligt att lärarna återknyter till tidigare lektionsinnehåll och hänvisar till kommande, vilket skapar sammanhang och bidrar till förståelse om hur olika kunskaper och delar i undervisningen relaterar till varandra. Lärarna motiverar dock sällan specifikt syftet med lektionerna. Utifrån ämne och innehåll arbetar lärare med olika typer av uppgifter och aktiviteter för att skapa variation och balans i undervisningen. Dock förekommer det att lektioner är uppbyggda kring enformiga arbetssätt, med tonvikt på enskilt arbete och instuderingsfrågor. Eleverna får ofta, men inte alltid, ett aktivt lärarstöd för att komma igång med sina uppgifter, samt bibehålla sitt engagemang under lektionerna. Bland annat går lärare runt bland eleverna och observerar, samtalar, ställer frågor och ger vid behov ytterligare förklaringar, enskilt

eller i grupp, om eleverna inte förstår. Vissa lärare delar också material, i form av exempelvis filmer eller instruktioner på lärplattformen, som eleverna själva kan söka upp för att få information eller hjälp att komma vidare.

Elevers delaktighet i undervisningen och i sitt eget lärande

Lärarna ger sällan eleverna ett reellt inflytande över arbetsformer och innehåll i undervisningen. Eleverna har begränsade möjligheter att utvärdera undervisningen och det skiljer mellan lärare om och hur det sker. Det finns inga gemensamma strategier för att kontinuerligt och med systematik inhämta elevernas synpunkter på undervisningen bortsett från vid utvecklingssamtalen. Det förekommer emellertid att eleverna i vissa ämnen får möjlighet att utvärdera undervisningen efter ett avklarat arbetsområde och ibland inhämtar lärarna elevers synpunkter efter enskilda lektioner. Det är dock vanligare att elevernas synpunkter framkommer i informella samtal utanför undervisningssammanhangen. Lärare arbetar generellt inte metodiskt med att inkludera eleverna i planeringen av undervisningen, även om de ibland justerar planeringen efter synpunkter och önskemål från eleverna. Elevernas möjlighet att påverka är begränsad och omfattar främst arbetssätt och arbets- eller redovisningsformer.

Lärarna ger eleverna möjligheter att reflektera över och ta ansvar för sitt eget lärande. Eleverna får reflektera över sitt lärande i samband med utvärderingar av det egna arbetet och i relation till tidigare prestationer. Lärare visar och pratar också med elever om vad som är utmärkande för arbeten och prestationer på en viss nivå. Vidare får eleverna möjlighet att reflektera över lösningar på uppgifter utan något givet svar; ibland enskilt och ibland tillsammans med andra. Genom att eleverna får använda olika material och tillämpa olika metoder, arbetssätt och arbetsformer, får eleverna strategier för att ta ansvar för sitt lärande. Lärare för också samtal med elever om att lärande kan ske på olika sätt. På skolenheten får också eleverna arbeta kring studieteknik utifrån ett bestämt material. Dessutom erbjuder lärarna eleverna hjälp med strategier och planering för att motivera dem att ta ansvar för sitt eget lärande.

Stimulans och anpassningar utifrån elevers behov och förutsättningar

Lärarna arbetar i olika grad för att stärka elevernas självförtroende och motivation. Genom att skapa relationer till eleverna får lärarna kännedom om vilka krav och förväntningar de kan ha på var och en. Utifrån det tillämpar de olika strategier beroende på vad som passar respektive elev och sammanhang. Lärarna stärker exempelvis elevernas självförtroende och motivation genom att säga att de räknar med att eleverna kommer att lyckas och att de ska hjälpas åt, men också genom att positivt bekräfta elevers prestationer och aktiviteter, samt att använda sig av lustfyllda uppgifter och ta upp ämnen eller samhällsfenomen som lärarna har identifierat att eleverna är intresserade av. Det skiljer sig dock bland lärarna i vilken omfattning de gör det och vilken typ av uppmuntran som eleverna får. Även lärares förmåga att hitta förklaringsmodeller som når fram till eleverna, samt deras engagemang i undervisningen och i eleverna, bidrar till motivation.

Lärarna anpassar inte undervisningens innehåll och arbetssätt så att det stimulerar och utmanar alla elever. De arbetar främst med anpassningar i undervisningen för elever som har svårt att nå målen. Trots det är undervisningen i vissa ämnen inte anpassad till gruppens förutsättningar, vilket gör att eleverna har svårt att ta till sig innehåll och viktiga begrepp. Anpassningarna kan till exempel bestå i enskilda instruktioner och extra genomgångar, men också inläst material och tillgång till startmeningar. Det finns lärare som upplever att de inte har möjlighet att genomföra anpassningar i den utsträckning som behövs utifrån aktuell elevgrupp för att elever som saknar motivation är resurskrävande. Det drabbar främst elever i behov av större utmaningar. För elever som nått längre i sin kunskapsutveckling, eller snabbt blir klara med uppgifter, finns emellertid uppgifter och övningar som går att starta eller lösa på olika nivå, möjlighet att hoppa över vissa delar och ibland också läromedel för en högre årskurs. Det är dock vanligt att elever som har kommit långt i sin kunskapsutveckling får mindre uppmärksamhet av lärarna och ofta får arbeta på egen hand med tilldelade uppgifter.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärarna behöver under ledning av rektorn utveckla sitt arbete med att anpassa undervisningen till aktuell elevgrupp för att alla elever ska få en stimulerande och utmanande undervisning.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att delar av undervisningen inte är utformade på ett sätt som stimulerar och utmanar alla elever. Utöver att elever riskerar att inte nå sin fulla potential kan detta medföra att elever förlorar sitt engagemang och intresse för undervisningen och i stället ägnar sig åt annat än det lektionen är avsedd för.

Skolinspektionen rekommenderar att lärarna, under ledning av rektorn, gemensamt utvecklar undervisningen så att den stimulerar och utmanar alla elever utifrån deras behov och förutsättningar. I detta ingår att anpassa undervisningen utifrån behov hos såväl de elever som behöver stöd för att uppnå målen för utbildningen, som de elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling. Det är viktigt att elever som uppfattas som självgående inte lämnas ensamma i sin kunskapsinhämtning utan får undervisning, stöd och respons så att de stimuleras till att lära och utvecklas. Se exempelvis Skolinspektionens rapport om stimulerande undervisning för elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling för inspiration i arbetet.¹

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i *flera delar* så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns. Nedan följer

¹ Skolinspektionen (2022), Stimulerande och undervisning för elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling. Tematisk kvalitetsgranskning.

Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare, elevhälsa och elever samt observationer och inkommen dokumentation.

Arbetet för trygghet

På enheten bedrivs ett medvetet arbete för att skapa en trygg skolmiljö. Trygghetsarbetet grundar sig på resultat och analyser från uppföljningar av elevernas upplevda trygghet. Centralt för det gemensamma trygghetsarbetet är skolans trygghetsteam som består av kuratorerna och lärare från varje arbetslag. Uppföljningar av den upplevda tryggheten sker genom exempelvis kränkningsanmälningar, årliga kommunövergripande enkäter och hälsosamtal i årskurs 7. I hälsosamtalen finns även frågor om trygghet i digitala miljöer. På initiativ från eleverna genomförs även terminsvisa trygghetsvandringar tillsammans med elevrepresentanter. Eleverna ska få del av sammanställningar från trygghetsvandringarna via mentorerna, vilket dock inte alltid sker. Insatser för ökad trygghet som har gett resultat och som bygger på de uppföljningar som har skett, är exempelvis ökad vuxennärvaro i olika delar av lokalerna. Analyser av kränkningsanmälningar har visat att sedan införandet av pedagogisk lunch har inga kränkningsanmälningar inkommit med koppling till matsalen. Analyser har också visat att verbala kränkningar har ökat oavsett kön och är vanligast i årskurs 7, varför man arbetar med insatser kring språkbruk. Vidare finns inom ramen för skolans värdegrundsarbete trygghetsskapande insatser i klasserna på mentorstid utifrån underlag från trygghetsteamet. I det främjande trygghetsarbetet ingår också en kontinuerlig uppföljning av elevernas närvaro och insatser kopplade därtill. Exempelvis finns så kallade barn- och elevstödjare som ingår i ett kommunövergripande samarbete mellan skola och socialtjänst. Barn- och elevstödjare finns på plats på skolenheten för att främja närvaro och arbeta trygghetsskapande. Dock sker inga övergripande analyser av trygghetsresultat kopplat till undervisningen eller av hur elevernas trygghet påverkar lärandet.

Arbetet för studiero och lugn miljö

Det finns ett gemensamt arbete med studiero som eleverna är involverade i, men lärarna har olika förhållningssätt och vidtar inte alltid åtgärder som ger en lugn miljö på sikt. Studiero ingår i enhetens prioriterade utvecklingsområden sedan tidigare och arbetet utgår bland annat från gemensamma strukturer för undervisningen. Dock tillämpar inte alla lärare

de överenskomna strukturerna och graden av studiero varierar mellan olika klasser och undervisningssammanhang. Lärarna samlar in mobiltelefoner vid lektionsstart, men det förekommer att elever ägnar sig åt att spela spel eller annat på datorerna i stället för den tänkta lektionsaktiviteten. Personalen har gemensamma diskussioner kring arbetet med studiero i arbetslagen som rektorn får ta del av. En riktad insats från rektorn har varit att lärarna under en period skulle kontakta vårdnadshavarna till elever som stör studieron. Insatsen har gett effekt på kort sikt, men rektorn har vid tiden för granskningen inte utvärderat den i ett större perspektiv. Elevernas upplevelse av studiero följs exempelvis upp genom årligen återkommande enkäter, samt i skolsköterskans hälsosamtal. Uppföljningarna visar att det generellt är god studiero i årskurs 9 men att det är sämre i årskurs 7. Eleverna är involverade i arbetet med studiero främst genom klassråd och elevråd. De deltar också i samtal med lärarna kring studiero på lektioner och mentorstid, men också i mer informella sammanhang utanför undervisningslokalerna. Under föregående läsår reviderades skolenhetens ordningsregler utifrån synpunkter från eleverna. Emellertid framgår av granskningen att det inte alltid är tydligt för eleverna om de får delta i formella samtal kring innebörden av begreppet studiero, eller i diskussioner om strategier för ökad studiero, eller ej.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver tillsammans med lärarna och skolenhetens övriga personal stärka samsynen i arbetet med studiero, förankra gemensamma förhållningssätt och utarbeta strategier för att göra eleverna delaktiga i arbetet.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att personalen på skolan saknar gemensamma förhållningssätt i arbetet med studiero och att elever inte upplever att de är delaktiga i att ta fram strategier för att skapa och upprätthålla studiero. Avsaknaden av gemensamma förhållningssätt och strategier gör att arbetet med studiero lämnas till den enskilda läraren och att de åtgärder som vidtas inte alltid är ändamålsenliga eller effektiva på

lång sikt. Det i sin tur innebär en påtaglig risk för att elevernas möjligheter till inlärnin g, och därmed också studieresultat, påverkas negativt.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn, tillsammans med lärarna och övrig personal, utarbetar tydliga gemensamma förhållningssätt och strategier för studiero. En viktig utgångspunkt i detta är att hitta en gemensam förståelse för begreppet studiero, liksom att enas om och arbeta utifrån gemensamma regler och rutiner på skolenheten. Skolledning och personal behöver komma överens om strategier och förhållningssätt kring studiero och involvera eleverna i arbetet. Det skulle kunna handla om att identifiera ändamålsenliga sätt att hantera ordningsstörningar i de fall de uppstår, och att skapa tydlighet kring hur personal och elever ska agera i olika situationer så att eleverna möter samma förhållningsätt oavsett vilken lärare de möter. Rektorn behöver också fortsatt följa upp arbetet kring studiero för att försäkra sig om att överenskomna arbets- och förhållningssätt tillämpas och har avsedd effekt. För vidare läsning rekommenderas Skolinspektionens tematiska analys om skolors arbete med trygghet och studiero.²

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i *flera delar*, men utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare och elevhälsa samt av inkommen dokumentation.

Rektorns analys av bedömningar och betyg

Rektorn gör begränsade analyser kring lärarnas bedömningar ur ett likvärdighetsperspektiv. Rektorn har tillgång till lärarnas bedömningar i alla årskurser och ämnen men använder det i liten omfattning till att

² Skolinspektionen (2020). *Skolors arbete med trygghet och studiero. En tematisk analys utifrån beslut fattade inom regelbunden kvalitetsgranskning 2018-2018*. Tematisk analys Nr 1.

identifiera avvikelser i lärarnas bedömningar. Rektorn har uppmärksammat avvikelser i resultat för elevgrupper och mellan pojkar och flickor, men inte diskuterat frågan med lärarna ur ett likvärdighetsperspektiv. Granskningen visar vidare att rektorn har för avsikt att under läsåret följa upp lärarnas bedömningsarbete och att delta i diskussioner om lärares bedömningar vid exempelvis ämneslagsmöten.

Kvalitetssäkring av bedömningar och betyg

Rektorn ger lärare förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar, men sätter sig endast i undantagsfall in i eller följer upp hur bedömningsarbetet sker. Lärarna har gemensamma planerings- och konferenstider på den egna skolenheten så väl som tillsammans med andra skolenheter. Då finns bland annat möjlighet till kvalitetssäkring och till att diskutera bedömningsfrågor. Särskilda dagar med avsatt tid för bedömningsarbete i ämneslagen finns vid terminsslut. Förutsättningarna att samverka med behöriga ämneskollegor skiljer sig dock mellan lärare. Störst är möjligheten för lärare i de ämnen där det genomförs nationella prov, i och med en organisation för sambedömning av proven. Även lärare i slöjd, musik och hem- och konsumentkunskap ingår i ett kommunövergripande nätverk där det förekommer erfarenhetsutbyte som gäller bedömningsarbete. Rektorn har organiserat särskilt för obehöriga lärare att samverka med ämnesbehöriga kollegor i bedömningsarbetet. På kommunövergripande nivå finns en rutin för användandet av screeningar och diagnosmaterial i ämnena svenska, svenska som andraspråk och matematik, vilket ligger till grund för bedömning av elevernas kunskaper. Rektorn möjliggör också för lärarna att använda Skolverkets bedömningsstöd men känner inte till i vilken utsträckning lärarna använder materialet eller vilka andra metoder, bortsett från sambedömning, som lärarna använder för att kvalitetssäkra sina bedömningar.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla arbetet med att följa upp och analysera lärarnas bedömningar och betygssättning ur ett likvärdighetsperspektiv, samt utifrån sin analys samtala med lärarna om identifierade avvikelser.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att rektorns analys av likvärdigheten i lärarnas bedömningar är begränsad, liksom rektorns kännedom om eventuella avvikelser och bakomliggande orsaker. Rektorn har heller inte samtalat med lärarna om deras bedömningsarbete. Genom en övergripande analys av omdömen och betyg, och samtal med lärarna utifrån en sådan analys, kan rektorn identifiera mönster för att säkerställa att alla elever har blivit bedömda enligt samma krav och utifrån ett varierat underlag. Sådana analyser och samtal kan också bidra till att lärare utvecklar sin bedömarförmåga och främjar en likvärdig och rättvis bedömning av elevernas kunskaper.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att utveckla arbetet med att analysera eventuella avvikelser och tendenser i omdömen och betyg. Det kan exempelvis ske genom jämförelser av bedömningar och betyg i olika årskurser, ämnen, mellan lärare, över tid och utifrån kön. Det är även av vikt att rektorn utifrån sina analyser för samtal med lärarna om bedömningsfrågor och betygssättning ur ett likvärdighetsperspektiv. Då det finns frågor till ämneslagen om bedömningsarbetet i underlaget för det systematiska kvalitetsarbetet, kan rektorn med fördel använda och utveckla det underlaget för sitt eget arbete för likvärdig bedömning och betygssättning. För vidare läsning rekommenderas rapport från Skolinspektionen om rättvis och likvärdig betygssättning i grundskolan.³

På Skolinspektionens vägnar

X Maria B. Stiegsdotter

Maria B. Stiegsdotter
Föredragande
Signerat av: Maria Björkenborn Stiegsdotter

X Anders Berggren

Anders Berggren
Beslutsfattare
Signerat av: Anders Berggren

I handläggningen av ärendet har även enhetschef Allan Westerdahl medverkat.

³ Skolinspektionen (2018). *Rättvis och likvärdig betygssättning i grundskolan? Granskning av rektorers och huvudmäns arbete*. Tematisk kvalitetsgranskning.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 6 lektionsobservationer.
- 2 gruppintervjuer med elever.
- 2 gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- Två intervjuer med rektorn och biträdande rektorn.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter.

Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper

och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i bedömningar och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 25-26 november 2024. Besöket genomfördes av utredare Maria B. Stiegsdotter och enhetschef Allan Westerdahl.

På Skrantaskolan, med huvudman Karlskoga kommun, går cirka 340 elever i årskurserna 7-9. Skolenheten leds av en rektor. Under läsåren 2023/24 och 2024/25 har det skett flera rektorsbyten. Nuvarande rektorn har innehaft tjänsten sedan slutet av september 2024. Det finns även en biträdande rektor som har arbetat en längre tid på skolenheten och som under en period varit tillförordnad rektor